

§ 398

Handlingsplan för näringslivsprogrammet år 2021-2023

KSN-2019-1533

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. **att** ändra uppföljningen till oktober för att Svenskt näringslivs indikatorer ska vara tillgängliga,
2. **att** lägga till under utvecklingsmål 4: ”Myndighetsutövning som resulterar i negativt beslut för näringsidkare alltid ska kommuniceras muntligen till den berörda näringsidkaren innan skriftligt beslut meddelas” förs in som ny åtgärd kopplad till det fjärde målet med PBN, GSN, MHN och RÄN som ansvariga, samt
3. **att** anta handlingsplan för näringslivsprogrammet för perioden 2021–2023 enligt ärendets **bilaga 1**.

Sammanfattning

I december 2016 fattade kommunstyrelsen beslut om att föreslå kommunfullmäktige besluta att anta Näringslivsprogram 2017 samt att för egen del anta Handlingsplan för näringslivsutveckling 2017-2018 (§ 284). När tidsperioden för handlingsplanen löpte ut påbörjade arbetet med att ta fram en ny reviderad handlingsplan. Antagandet av ny handlingsplan har försenats på grund av att resurser har prioriterats för att hantera konsekvenser för näringslivet i samband med Coronapandemin.

Handlingsplanen ger en samlad bild av vilka åtgärder som prioriteras 2021–2023 för att nå näringslivsprogrammet mål med goda förutsättningar för näringslivet att utvecklas i Uppsala kommun. Handlingsplanen förtydligar nämnders och bolagsstyrelsers ansvar och roller för genomförande av programmets måluppfyllelse i relation till deras reglemente och ägardirektiv.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 8 december 2020
- Bilaga 1, Handlingsplan för näringslivsprogrammet för perioden 2021–2023
- Bilaga 2, Handlingsplan för näringslivsprogrammet för perioden 2017–2018

- Bilaga 3, Rapport om utvärdering handlingsplan 2017–2020

Yrkanden

Jonas Petersson (C) yrkar, med instämmande från Jonas Segersam (KD):

(1) att ändra uppföljningen till oktober för att Svenskt näringslivs indikatorer ska vara tillgängliga,

(2) att ersätta ”1.2 Bidra till utvecklingen av innovationer och digitala tjänster som förenklar för näringslivet utifrån företagets behov.” med ”Etablera en digital företagsportal där kommunens företag kan hantera samtliga sina kommunärenden”

(3) att lägga till under utvecklingsmål 3: Uppsala kommun ska bidra till att skapa mötesplatser för matchning mellan arbetsgivare och arbetslösa” förs in som ny åtgärd kopplad till det tredje målet med AMN som ansvarig för åtgärden.

(4) att lägga till under utvecklingsmål 4: ”Kommunmedarbetare som frekvent möter näringsidkare i sitt arbete ska genomgå en bemötande- och serviceutbildning” förs in som ny åtgärd kopplad till det fjärde målet KS som ansvarig för åtgärden.

(5) att lägga till under utvecklingsmål 4: ”En generell översyn av regler och riktlinjer samt anmälnings- och tillståndsprocesser genomförs i syfte att förenkla företagets vardag och minska deras administrativa börda” förs in som ny åtgärd kopplad till det fjärde målet med KS, PBN, GSN, MHN, RÄN och AMN som ansvariga.

(6) att lägga till under utvecklingsmål 4: ”Myndighetsutövning som resulterar i negativt beslut för näringsidkare alltid ska kommuniceras muntligen till den berörda näringsidkaren innan skriftligt beslut meddelas” förs in som ny åtgärd kopplad till det fjärde målet med PBN, GSN, MHN och RÄN som ansvariga.

(7) att lägga till under utvecklingsmål 4: ”Öka användningen av dynamiskt inköpssystem inom kommunens upphandlingar” förs in som ny åtgärd kopplad till det fjärde målet med KS som ansvarig.

(8) att lägga till under utvecklingsmål 4: ”Genomför och utvärdera pilotupphandlingar där anbudsgivare erhåller viss ekonomisk kompensation för sina anbud i syfte att möjliggöra för småföretag att delta i kommunens upphandlingar.” förs in som ny åtgärd kopplad till det fjärde målet och med KS som ansvarig.

(9) att lägga till under utvecklingsmål 4: ”Genomför en generell översyn av omsättnings- och ratingkraven för att delta i kommunala upphandlingar” förs in som ny åtgärd kopplad till det fjärde målet och att KS anges som ansvarig.

(10) att ersätta ”5.1 Arbeta för trygghet och attraktivitet för näringslivet i city, stadsdelar, kransorter, på landsbygden och verksamhetsområden” med ”Säkra beredskap för att vid behov snabbt stärka upp med fler ordningsvakter i beviljade LOV 3-områden i kommunen och ansök om fler och/eller utvidgade LOV 3-områden.”

(11) att lägga till under utvecklingsmål 5: kommunens arbete med att etablera en affärs- och medborgarplats i centrum konkretiseras och inkluderas i handlingsplanen kopplat det femte målet.

(12) att lägga till under utvecklingsmål 5: ”I samverkan med näringslivet ta fram en strategi för att främja etableringar i Uppsala som stärker befintliga näringslivskluster

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2020-12-08

och/eller Uppsalas platsvarumärke.” förs in som ny åtgärd kopplad till det femte målet med KS som ansvarig.

(13) att lägga till under utvecklingsmål 6: ”Identifiera upphandlingsområden som lämpar sig för att genomföra upphandling genom innovationspartnerskap och innovationsupphandling.” förs in som ny åtgärder kopplad till det sjätte målet med KS som ansvarig.

(14) att lägga till under utvecklingsmål 6: ”Tillgängliggöra kommunens data och IT-plattformar för externa aktörer genom öppna API:er” förs in som ny åtgärd kopplad till det sjätte målet med KS som ansvarig.

(15) att lägga till under utvecklingsmål 7: ”Hela kommunstyrelsen regelbundet ska träffa representanter för Uppsalas näringsliv under ordnade och formaliserade former” förs in som ny åtgärd kopplad till det sjunde målet med KS som ansvarig.

Beslutsgång

Ordförande ställer först Jonas Peterssons (C) första (1) och sjätte (6) yrkanden mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller desamma.

Ordförande ställer därefter Jonas Peterssons (C) övriga yrkanden (2-5, 7-15) mot avslag och finner att arbetsutskottet avslår desamma.

Ordförande ställer slutligen föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller desamma.

Reservation

Jonas Petersson (C) och Jonas Segersam (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för egna yrkanden med motiveringen:

Centerpartiet och Kristdemokraterna välkomnar att en uppdaterad handlingsplan för kommunens näringslivsarbete äntligen tagits fram. Vi har efterlyst en sådan under en längre tid då kommunens senaste handlingsplan upphörde att gälla för nästa två år sedan. Bortförklaringen att pandemin skulle ha försenat handlingsplanen vänder vi oss emot. Sveriges första fall av coronavirus bekräftades i februari 2020 och kan således inte beskyllas för att kommunen underlät att ta fram en ny handlingsplan 2018.

Mycket av handlingsplanens innehåll är bra och Centerpartiet och Kristdemokraterna står bakom de åtgärder som kommunstyrelsens arbetsutskott fattat beslut om. Vi välkomnar särskilt att kommunen avser jobba med attityder och bemötande samt utbildning av såväl tjänstepersoner som förtroendevalda i företagandets villkor. Även om det beslutade innehållet är bra menar vi emellertid att mycket hade kunnat vara ännu bättre. Vi är glada att arbetsutskottet biföll yrkandena om att följa upp handlingsplanen i oktober istället för i augusti, samt att negativa myndighetsbeslut ska kommuniceras muntligen. Detta räcker emellertid inte. Ska Uppsalas företagsklimat lyftas behöver kommunen arbeta med mer konkreta åtgärder, utveckla sitt inköps- och

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2020-12-08

upphandlingsarbete, sträva efter regelförenklingar och verka för attraktiva miljöer. För att åstadkomma detta räcker det inte med program, planer och åtgärder. Det kräver att näringslivsarbetet blir prioriterat genom hela kommunorganisationen, och den prioriteringen måste börja i kommunledningen. Om inte den politiska ledningen visar engagemang och ledarskap för ett bättre företagsklimat i Uppsala så kommer inte alla handlingsplaner och åtgärder i världen ge någon effekt. Det faktum att nuvarande styre låtit näringslivsarbetet gå på sparlåga i två år och valde att avslå 15 av 17 konstruktiva förslag för att etablera ett bättre företagsklimat i Uppsala vittnar dessvärre om att det fortfarande saknas engagemang och ledarskap för frågorna.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2020-12-08

Diarienummer:
KSN-2019-1533

Handläggare:
Cecilia Linder
Avse Mutlu Güler

Handlingsplan för näringslivsprogrammet år 2021–2023

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** anta handlingsplan för näringslivsprogrammet för perioden 2021–2023 enligt ärendets **bilaga 1**

Ärendet

I december 2016 fattade kommunstyrelsen beslut om att föreslå kommunfullmäktige besluta att anta Näringslivsprogram 2017 samt att för egen del anta Handlingsplan för näringslivsutveckling 2017-2018 (§ 284). När tidsperioden för handlingsplanen löpte ut påbörjade arbetet med att ta fram en ny reviderad handlingsplan. Antagandet av ny handlingsplan har försenats på grund av att resurser har prioriterats för att hantera konsekvenser för näringslivet i samband med Coronapandemin.

Handlingsplanen ger en samlad bild av vilka åtgärder som prioriteras 2021–2023 för att nå näringslivsprogrammets mål med goda förutsättningar för näringslivet att utvecklas i Uppsala kommun. Handlingsplanen förtydligar nämnders och bolagsstyrelsers ansvar och roller för genomförande av programmets måluppfyllelse i relation till deras reglemente och ägardirektiv.

Beredning

Handlingsplanen har tagits fram i gemensam tjänstemannaberedning i dialog med externa parter såsom näringslivsorganisationer och företagare samt med relevant omvärldsbevakning. Den fokuserar på åtgärder som tydliggör ambitionsnivån och visar på nödvändiga förändringar. Åtgärderna underlättar för nämnder och bolagsstyrelser att identifiera sina delar av ett programområde för att integrera det i sin verksamhets-

och affärsplan. På så sätt har handlingsplanen en tydlig styrande effekt och ger god måluppfyllelse.

Näringslivs-, barn- och jämställdhetsperspektiven har beaktats i ärendet.

Föredragning

Näringslivsprogrammet beskriver Uppsala kommuns långsiktiga näringslivsarbete och är ett kommunövergripande styrdokument med det övergripande målet att bidra till att skapa nya arbetstillfällen. Näringslivet växer, och därmed arbetstillfällen, genom att nya företag startas, nya företag etableras i kommunen och tillväxt sker i befintliga företag där småföretag står för en stor del. Programmet omfattar företag i alla branscher, i alla storlekar och geografiskt i hela kommunen med ett särskilt fokus på små företag (under 10 anställda).

Handlingsplanen förtydligar programmets implementering, genomförande av målsättningar och åtgärder samt uppföljning av dessa. Den lägger också grunden för kommunens samverkan med externa parter för att skapa goda förutsättningar för ett hållbart och jämställt näringsliv. I kommunkoncernen finns fokus på flera områden som påverkar näringslivet såsom upphandling, utbildning och andra särskilda satsningar, vilka som tidigare omhändertogs i egna program och planer.

Handlingsplanens övergripande mål för perioden 2021–2023 är att Uppsala kommun ska vara en förebild och bra affärspartner till näringslivet.

Under perioden 2021–2023 läggs särskilt fokus på:

- Att det ska attraktivt, tryggt och lönsamt att vara företagare på landsbygd och i staden
- Att attityd, bemötande och servicegrad hos förtroendevalda och tjänstepersoner ska uppfattas som mycket bra av näringslivet
- Att Uppsalas företag ska ha en bra utveckling med tillväxtmål för det privata näringslivet med en omsättningsökning med 5% varje år och ökat antal anställda med ett snitt på 2% per år.
- Att Uppsala kommun ska rankas på topp 50 i Svenskt näringslivs ranking, och på topp 10 med jämförbara kommuner
- Att NKI, nöjdhetsindex, ska ligga över rikssnittet inom samtliga myndighetsområden
- Att 50 000 kvm planlagd verksamhetsmark ska tillgängliggöras varje år
- Att 500 tjänstepersoner och 100 förtroendevalda inom Uppsala kommun ska utbildas i företagandets villkor
- Att genomföra 100 organiserade företagsbesök per år hos lokala företag.
- Att inrätta ett företagforum där företagsorganisationer, politiker och tjänstepersoner på kommunledningsnivå möts, 4 gånger per år.

En pandemi har på mycket kort tid förändrat förutsättningar för näringslivet i hela världen. Krisen pågår och omfattningen av påverkan på näringslivet lokalt, nationellt och internationellt ännu inte är känd. I vissa branscher har efterfrågan i princip helt avstannat medan andra branscher ser en kraftig ökning. Staten har beslutat om många olika stödpaket för företag. Den nya handlingsplanen utgår från den omvärldsbevakning som gjorts i näringslivet, organisationer och internt på Uppsala kommun till och med september 2020. Det kan komma att behövas mer fokusering och prioriteringar bland åtgärderna beroende på hur länge krisen pågår, vilket kan

omhändertas i verksamhets- och affärsplaner eller vid behov görs revidering av handlingsplanen.

Det kan konstateras att krisen ger ökad efterfrågan på råd och stöd liksom ökat behov av fokus på kompetensförsörjningsfrågan. Under våren 2020 beslutades om många olika stöd och underlättande för näringslivet av krisledningsnämnden. Det är ännu ovisst hur länge vissa av dessa stöd kan komma behövas, men en flexibilitet och en förmåga att fortsätta att ge en ökad företagservice och agera snabbt och med näringslivet i fokus ses som en förutsättning för att kunna nå näringslivsprogrammets mål om tillväxt, nyföretagande och etablering.

Ekonomiska konsekvenser

Handlingsplanen prioriterar åtgärder som bedöms rymmas inom nämndernas och bolagens ekonomiska ram. Om någon åtgärd vid genomförande inte bedöms rymmas inom den ekonomiska ramen hanteras detta i kommande Mål- och budgetprocess.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 8 december 2020
- Bilaga 1, Handlingsplan för näringslivsprogrammet för perioden 2021–2023
- Bilaga 2, Handlingsplan för näringslivsprogrammet för perioden 2017–2018
- Bilaga 3, Rapport om utvärdering handlingsplan 2017–2020

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för näringslivsutveckling	Kommunstyrelsen	[ÅÅÅÅ-MM-DD]	1 (8)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
KSN-2016-0457	Uppsala kommuns nämnder	Näringslivsdirektör	[ÅÅÅÅ-MM-DD]

Handlingsplan för näringslivsutveckling 2017-2018

Ett aktiverande dokument som kommunstyrelsen
fattade beslut om 2016-12-14

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för näringslivsutveckling	Kommunstyrelsen	[ÅÅÅÅ-MM-DD]	2 (8)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
KSN-2016-0457	Uppsala kommuns nämnder	Näringslivsdirektör	[ÅÅÅÅ-MM-DD]

Handlingsplan för näringslivsutveckling 2017-2018

Inledning

Näringslivsprogrammet beskriver Uppsala kommuns långsiktiga näringslivsarbete och är ett kommunövergripande styrdokument. Programmet sätter ramarna för och prioriterar inom kommunens arbete med näringslivsutveckling. Det lägger också grunden för kommunens samverkan med externa parter genom att skapa en målbild för vad det innebär att ha ett hållbart och jämställt näringsliv med ett gott företagsklimat.

Handlingsplanen för näringslivsutveckling beskriver de åtgärder som ska vidtas av Uppsala kommun för att jobba med insatsområdena i programmet.

Syfte

Ett Uppsala som växer hållbart innebär att kommunen har ett näringsliv och en arbetsmarknad som växer minst i takt med befolkningsökningen och skapar ekonomisk hållbarhet. Detta samtidigt som den sociala och ekologiska hållbarheten stärks med ett särskilt fokus på jämställdhet. Målet för Uppsala kommuns näringslivspolitik är att skapa förutsättningar för fler arbetstillfällen; 70 000 nya jobb till 2050, vilket kräver 2 000 jobb per år. Detta för att möta befolkningsökningen där Uppsala beräknas ha 350 000 invånare år 2050, och samtidigt behålla balansen mellan dag- och nattbefolkning.

Omfattning

Uppsala kommun är inte ensamt ansvarig för utvecklingen utan samsyn och samverkan är nödvändig både lokalt och nationellt. Näringslivsprogrammet utgör grund för att skapa goda kommunikations- och informationsflöden för att förstärka kommunens synlighet inom näringslivsfrågor och vidareutveckla en aktiv dialog med näringslivet och andra berörda organisationer.

Ansvar, genomförande och spridning

De näringslivspolitiska frågorna är en angelägenhet för Uppsala kommuns alla nämnder och bolagsstyrelser och genomsyrar hela den kommunala verksamheten. Kommunstyrelsen ansvarar för den interna samordningen. Denna handlingsplan prioriterar åtgärder för att nå målen. Samtliga nämnder och styrelser berörs i olika grad av de olika åtgärderna där inget annat anges. Kommunstyrelsen följer upp handlingsplanen årligen per augusti. Vid uppföljning kommer särskilt fokus läggas på att analysera utvecklingen avseende jämställdhet, geografi och kring utvalda branscher.

Handlingsplanens åtgärder och ansvarsfördelning

I arbetet för att utveckla ett hållbart näringsliv med 70 000 nya jobb har programmet tre utgångspunkter

- Tillväxt i befintliga företag
Följs upp med följande indikator: Antal anställda i näringslivet
- Fler företag etablerar sig

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för näringslivsutveckling	Kommunstyrelsen	[ÅÅÅÅ-MM-DD]	3 (8)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
KSN-2016-0457	Uppsala kommuns nämnder	Näringslivsdirektör	[ÅÅÅÅ-MM-DD]

Följs upp med följande indikatorer: Antal inflyttade företag, Antal företag- skillnad mot föregående år(KF)

- Nya företag startas

Följs upp med följande indikator: Antal nyregistrerade företag (KF)

Till detta finns sju mål som nedan har brutits ner till en rad åtgärder som är mätbara och skapar en tydlighet i ansvar, styrning och uppföljning. Inom samtliga insatsområden är samverkan nödvändig inom och utom kommunkoncernen men fokus i handlingsplanen ligger på det interna arbetet och kommunens roll. Programmet och handlingsplanens åtgärder leder till aktiviteter i samtliga nämnder, där nämnden och sedan förvaltningarna har möjlighet att sätta ytterligare mätbara mål. Uppsala kommun har beslutat att skapa ett Näringslivsprotokoll, vilket är ett nytt sätt att arbeta tillsammans kring näringslivsutveckling. Näringslivsprotokollet kommer identifiera tydliga fokusområden för insatser, med mätbara mål som följs upp årligen.

1. Uppsala kommun ska vara en part som bidrar till företagens utveckling och tillväxt.

Kommunens medarbetare har genom sitt bemötande och arbetssätt en viktig roll i hur Uppsala kommun uppfattas av näringslivet. Myndighetsutövning, tillhandahållande av service, infrastruktur och tjänster ska kännetecknas av hög kvalitet och effektivitet. En god dialog och tydlig information ska finnas om enskilda ärenden och kring regelverket i stort. Satsning på digitalisering och ny teknik ger nya möjligheter till utveckling. God samverkan med andra aktörer som är viktiga för näringslivet ska fortsätta.

Följs upp med följande indikatorer:

- Företagarnas uppfattning av kommunens service (KF)
- Sammanfattande omdöme om företagsklimatet i Uppsala kommun, andel positiva svar (KF)
- Antal företag, skillnad mot föregående år (KF)
- Medborgarnas uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet (KF)

Åtgärd	Ansvarig	Berörda	Status
Förbättra företagsservice vid myndighetsutövning och i all övrig kontakt med näringslivet	KS, PBN, GSN, MHN, RÄN, ÄLN, AMN, IFN, KTN, OSN, UBN, SCN		
Arbeta med digitalisering och e-tjänster som berör näringslivet	KS		
Utveckling av information och kommunikation för näringslivet med utgångspunkt i företagarnas behov	KS		
Öka samverkan i kommunen kring näringslivsfrågor	KS		
Öka kunskapen om kommunens service och dialog med näringslivet med fokus på jämställdhet	KS		

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för näringslivsutveckling	Kommunstyrelsen	[ÅÅÅÅ-MM-DD]	4 (8)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
KSN-2016-0457	Uppsala kommuns nämnder	Näringslivsdirektör	[ÅÅÅÅ-MM-DD]

2. Uppsala kommun ska verka för att öka utbudet av mark och lokaler i kommunen.

Efterfrågan på mark och lokaler överstiger utbudet i Uppsala kommun och är ett av de största tillväxthindren för företagen. För att åstadkomma en balans mellan utbud och efterfrågan krävs ett långsiktigt arbete som ger förutsägbarhet för så väl växande företag som investerare på den kommersiella fastighetsmarknaden. På kort sikt måste mer byggbar mark tillgängliggöras för olika verksamhetsändamål och i hela kommunen. På lång sikt måste kommunens planer vara tydliga gällande var verksamheter, service och bostäder ska lokaliseras så näringslivet kan planera för framtiden. En god dialog måste finnas med befintliga fastighetsägare samtidigt som nya investerare attraheras.

Följs upp med följande indikatorer:

- Antal boende per jobb på landsbygden (KF)
- Antal kvm bygglov för verksamheter (KF)
- Andel arbetsställen i kommunen som har tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s (KF)
- Antal kvm planlagd verksamhetsyta

Åtgärd	Ansvarig	Berörda	Status
Tydliggörandet för näringslivet var byggbar mark finns på kort och lång sikt	KS PBN GSN		
Utveckla processerna för tillgängliggörande av mer byggbar mark för verksamheter i olika lägen i kommunen	PBN GSN KS		
Paketera erbjudanden om mark- och lokaler i olika lägen för verksamheter	PBN KS		
Ökad samverkan mellan näringslivet, kommunen och andra berörda vid planering och utveckling av nya områden med särskilt beaktande av verksamhetslokaler.	PBN KS		
Vidareutveckla samverkan för ett attraktivt City ur ett näringslivsperspektiv	KS	PBN, GSN	
Vidareutveckla samverkan för landsbygdsutveckling ur ett näringslivsperspektiv	KS	PBN, GSN	

3. Uppsala kommun ska bidra till att öka tillgången till kompetens på arbetsmarknaden.

En viktig förutsättning för företagens tillväxt är möjligheten att rekrytera rätt kompetenser och få personalen att stanna och utvecklas. Brist på arbetskraft finns inom både kunskapsintensiva yrken och inom jobb som kräver yrkesutbildning vilket visar på att insatser behövs på alla utbildningsnivåer. Samverkan mellan näringslivet, universiteten och skolan, vuxen- och arbetsmarknadsutbildningar, är avgörande för att säkerställa en väl fungerande och långsiktig kompetensförsörjning. Särskilt fokus ska vara på en jämställd arbetsmarknad. Potentialen med en ökad invandring och en väl fungerande integration ska tillvaratas för att öka tillgången till kompetens. Fortsatt högt byggande med 3000 bostäder om året samt satsningar för ökad arbetspendling och underlättande av etablering av internationell arbetskraft bör prioriteras.

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för näringslivsutveckling	Kommunstyrelsen	[ÅÅÅÅ-MM-DD]	5 (8)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
KSN-2016-0457	Uppsala kommuns nämnder	Näringslivsdirektör	[ÅÅÅÅ-MM-DD]

Följs upp med följande indikatorer:

- Antal färdigställda bostäder per 1000 invånare (genomsnitt senaste tre åren) (KF)
- Antal sysselsatta på dagarbetsmarknaden 20-64 år (KF)
- Andel gymnasieelever med examen inom tre år (KF)
- Yrkesutbildning vuxenutbildning, andel godkända (KF)
- Andel gymnasieelever som väljer yrkesprogram

Åtgärd	Ansvarig	Berörda	Status
Öka samverkan och mötesplatser mellan näringslivet och grund- och gymnasieskolor, vuxen- och arbetsmarknadsutbildningar	UBN, AMN, KS		
Säkerställ god intern samverkan kring det Strategiska samarbetsavtalet med Uppsala universitet	KS		
Utveckla information om Uppsala kommun i olika kanaler på andra språk än svenska	KS		
Öka samverkan med berörda parter för att utveckla arbetet för snabb etablering av nyanlända på arbetsmarknaden	AMN, KS		
Främja ökad hållbar arbetspendling inom samt till och från Uppsala	KS, GSN, PBN		

4. I Uppsala ska det finnas ett gott företagsklimat.

Företagsklimatet i kommunen är hela den omgivning som på olika sätt påverkar företagets utveckling och påverkas av en mängd aktörer på lokal, nationell och internationell nivå liksom företagets egen påverkan på sin omgivning. Uppsala kommun har en viktig roll som motor i arbetet med att skapa förutsättningar för ett bättre företagsklimat i samverkan med näringslivet, organisationer och offentliga aktörer. Det är viktigt att arbeta med att öka kunskap och insikt i entreprenörskap för att främja en god attityd till företagande. I alla utbildningsmiljöer är det viktigt att synliggöra möjligheten att starta företag och även öka kontaktytorna med det lokala näringslivet. Att lyfta fram företagare, både kvinnor, män och unga, som förebilder och bidra till aktiviteter och mötesplatser där företagare får synas och nätverka med varandra och med människor från akademi, det offentliga och andra organisationer bidrar till en ökad förståelse och skapar en kreativ miljö.

Följs upp med följande indikator

- Företagarnas sammanfattade omdöme av företagsklimatet i kommunen, andel positiva svar (KF)
- Företagarnas uppfattning om attityder från skola, tjänstemän, politiker och allmänhet
- Antal gymnasieelever som deltar i Ung företagsamhets program

Åtgärd	Ansvarig	Berörda	Status
--------	----------	---------	--------

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för näringslivsutveckling	Kommunstyrelsen	[ÅÅÅÅ-MM-DD]	6 (8)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
KSN-2016-0457	Uppsala kommuns nämnder	Näringslivsdirektör	[ÅÅÅÅ-MM-DD]

Synliggöra det arbete som görs tillsammans i näringslivsprotokollet och uppföljning av de mätbara mål som där sätts upp.	KS		
Främja mötesplatser, nätverk och annat som lyfter fram företagare och företagande i Uppsala och möjliggör för näringslivet, akademi och den offentliga sektorn att öka kunskapen om varandras verksamheter	KS		
Främja ökad kunskap kring företagande i samtliga kommunens utbildningsmiljöer.	UBN, AMN		

5. *Uppsala ska ha ett starkt platsvarumärke och vara en attraktiv kommun att bo, besöka och verka i.*

Flera branscher i Uppsala befinner sig i en kontext av global konkurrens om kompetens, kapital och företag. Genom att paketera Uppsalas erbjudande för olika målgrupper skapas en tydlighet av Uppsala som plats. Kommunen har tillsammans med ett flertal aktörer utvecklat ett platsvarumärke som nu ska implementeras så att alla kan dra nytta av det, oavsett bransch eller verksamhetsområde. Näringslivet bidrar på flera olika sätt till att kommunen är attraktiv genom både verksamheter och av att vara ambassadörer.

Följs upp med följande indikatorer:

- Sysselsatta på dagarbetsmarknaden 20-64 år per 1000 invånare 20-64 år (KF)
- Kommersiella gästnätter (på hotell, vandrarhem, stugby och camping) i Uppsala kommun, ökning i procent per år. (KF)
- Medborgarnas uppfattning om möjligheter till fritidsaktiviteter (KF)
- Här är bäst att bo. Tidningen Fokus ranking (KF)

Åtgärd	Ansvarig	Berörda	Status
Implementera platsvarumärket i samverkan med näringsliv, universiteten och berörda organisationer.	KS DUAB		
Arbeta för att synliggöra Uppsala som ett tydligt alternativ för företag som vill etablera sig i Stockholmsregionen.	KS, PBN		
Arbeta för fler företagare inom besöksnäringen där kultur och kreativa näringar har stor potential.	KS DUAB		
Information som riktar sig till näringslivet ska erbjudas på fler språk än svenska	KS		
Öka samverkan vid evenemang och liknande i hela kommunen samt med regionen/länet	KS		

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Handlingsplan för näringslivsutveckling	Kommunstyrelsen	[ÅÅÅÅ-MM-DD]	7 (8)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
KSN-2016-0457	Uppsala kommuns nämnder	Näringslivsdirektör	[ÅÅÅÅ-MM-DD]

6. Uppsala ska ha ett väl utvecklat näringsliv inom kunskapsintensiva näringar

Uppsala har en lång tradition av att vara både en plats för affärer och en kunskapsstad. Uppsalas tillväxt är god i de befolkningsdrivna branscherna bygg, handel och service. Ökade insatser krävs för att skapa förutsättningar för liknande tillväxt i de kunskapsintensiva branscherna. Det finns förutsättningar att hitta kopplingar mellan kommunens starka forsknings- och kunskapsområden: life science, tech/ICT, cleantech och avancerade material. Det starka innovationsstödsystemet ska stödja entreprenörer att lyckas med sina idéer och bidra till tillväxten. En vidareutveckling av arbetet med innovationer i offentlig verksamhet bidrar till utvecklingen av näringslivet och av kommunens verksamhet vilket kommer invånarna till nytta på olika sätt. Digitaliseringen ger möjligheter och utmanar befintliga strukturer, där Uppsalas näringsliv har möjligheter att bidra till, och dra nytta av, en positiv utveckling. Inom de kunskapsintensiva branscherna är internationaliseringen stor och exportfrämjande åtgärder bör vidareutvecklas. Inom klimatdriven affärsutveckling har Uppsala goda förutsättningar att öka företagande och export i samverkan med universiteten. Här kan även Klimatprotokollet, ett samverkansprojekt för företag och organisationer i Uppsala, bidra på ett positivt sätt.

Följs upp med följande indikatorer:

- Antal exporterande företag i Uppsala kommun

Åtgärd	Ansvarig	Berörda	Status
Främja samarbetet mellan de innovationsstödjande- och företagsfrämjande organisationerna	KS		
Synliggör de kunskapsintensiva branscherna samt företagare och företag från dessa	KS		
Främja arbetet i regionen med internationalisering	KS		
Främja arbetet med klimatdriven affärsutveckling	KS		
Öka arbetet kring innovationer i offentlig verksamhet i samverkan med näringslivet	KS		

7. Uppsala kommun ska stödja och utveckla arbetet med företagsfrämjande aktörer

De företagsfrämjande organisationerna spelar en viktig roll för människor som ska starta nya företag genom att de ger råd och stöd i företagets uppstartsfas och under den första tiden. I Uppsala finns en bredd av aktörer som samverkar och kompletterar varandra. Kommunen ska främja utveckling, paketering och samordning av de erbjudande som finns samt uppmuntra nya initiativ med företagarnas behov i centrum. Särskilt fokus ska läggas på att främja kvinnligt företagande.

Följs upp med följande indikatorer:

- Antal nyregistrerade företag (KF)
- Antal nyregistrerade företag per 1000 invånare (KF)

	Dokumentnamn Handlingsplan för näringslivsutveckling	Fastställd av Kommunstyrelsen	Gäller från [ÅÅÅÅ-MM-DD]	Sida 8 (8)
Diarienummer KSN-2016-0457	Berörd verksamhet Uppsala kommuns nämnder	Dokumentansvarig Näringslivsdirektör	Reviderad [ÅÅÅÅ-MM-DD]	

Åtgärd	Ansvarig	Berörda	Status
Främja utveckling, paketering och samordning av de lokala och nationella erbjudanden som finns för stöd, råd och information riktat till näringslivet	KS		
Främja projekt och aktiviteter som syftar till en ökad företagsamhet bland kvinnor	KS		
Uppmuntra nya företagsfrämjande aktörer och projekt som tillkommer genom privata och offentliga initiativ	KS		

Uppföljning

Näringslivsprogrammet handlingsplan med åtgärder och dess indikatorer följs upp årligen per augusti. Handlingsplanen revideras vid behov i samband med den årliga uppföljningen.

Kommunstyrelsen
Rapport utvärdering handlingsplan

Handläggare:
Cecilia Linder

Utvärdering av Handlingsplan för näringslivsutveckling 2017-2020 (beslutad för 2017-2018)

Bakgrund

Uppsala kommuns näringslivsprogram beslutades 30 januari 2017 av kommunfullmäktige (KSN-2016-0457) Näringslivsprogrammet beskriver Uppsala kommuns långsiktiga näringslivsarbete och är ett kommunövergripande styrdokument som sätter ramarna för och prioriterar inom kommunens arbete med näringslivsutveckling. Det lägger också grunden för kommunens samverkan med externa parter genom att skapa en målbild för vad det innebär att ha ett hållbart och jämställt näringsliv med ett gott företagsklimat.

Handlingsplanen för näringslivsutveckling är beslutad i kommunstyrelsen och beskriver de åtgärder som ska vidtas av Uppsala kommun för att nå programmets mål. Handlingsplanen har haft 32 åtgärder totalt under de sju målen. De näringslivspolitiska frågorna är en angelägenhet för Uppsala kommuns alla nämnder och bolagsstyrelser och genomsyrar hela den kommunala verksamheten. Kommunstyrelsen ansvarar för den interna samordningen.

Uppsala kommun är inte ensamt ansvarig för utvecklingen och genomförande av aktiviteter utan samsyn och samverkan är nödvändig, både lokalt, regionalt och nationellt. Näringslivsprogrammet utgör grund för att skapa goda kommunikations- och informationsflöden för att förstärka kommunens synlighet inom näringslivsfrågor och vidareutveckla en aktiv dialog med näringslivet och andra berörda organisationer.

Uppföljning

Målet för Uppsala kommuns näringslivspolitik är att skapa förutsättningar för fler arbetstillfällen; 70 000 nya jobb till 2050 (2 000 jobb per år). Detta för att möta befolkningsökningen, där Uppsala beräknas ha 350 000 invånare år 2050, och samtidigt behålla balansen mellan dag- och nattbefolkning. Det målet har uppnåtts under perioden (undersökningsperiod 2008-2018)

Programmet har tre utgångspunkter med tillhörande indikator. Sammanfattningsvis har samtliga områden utvecklats väl under perioden.

- Tillväxt i befintliga företag

Uppsala kommun har per 2018 108 500 jobb. Tidsperioden 2008-2018 har nära 20 000 personer fler anställts i Uppsala vilket ger en måluppfyllelse om ett snitt på 2000 jobb per år. En majoritet av jobben, cirka 70 procent, har tillkommit i privata företag och andelen jobb i privata företag är 61 procent. Tillväxten har varit god även gällande omsättning. (Följs upp med följande indikator: Antal anställda i näringslivet)

- Fler företag etablerar sig

När handlingsplanen beslutades 2017 fanns cirka 18 000 företag i Uppsala kommun, nu i september 2020 finns drygt 22 000, en ökning med cirka 1000 företag per år. Kring 500 företag flyttar till Uppsala varje år. (Följs upp med följande indikatorer: Antal inflyttade företag, Antal företag-skillnad mot föregående år)

- Nya företag startas

Under perioden 2017- september 2020 har drygt 5800 företag startat i Uppsala kommun. Det är cirka fyra företag per dag. (Följs upp med följande indikator: Antal nyregistrerade företag)

Tabell; Samtliga indikatorer och bedömning av måluppfyllelse

Övergripande mål			
Tillväxt i befintliga företag			
Fler företag etablerar sig			
Nya företag startas			
1. Uppsala kommun ska vara en part som bidrar till företagens utveckling och tillväxt.			
Företagarnas uppfattning av kommunens service (NKI)			
Sammanfattande omdöme om företagsklimatet i Uppsala kommun, andel positiva svar			
Antal företag, skillnad mot föregående år			
Medborgarnas uppfattning om kommunens bemötande och tillgänglighet			
2. Uppsala kommun ska verka för att öka utbudet av mark och lokaler i kommunen.			
Antal boende per jobb på landsbygden			
Antal kvm bygglov för verksamheter			
Andel arbetsställen i kommunen som har tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s			
Antal kvm planlagd verksamhetsyta			
Antal färdigställda bostäder per 1000 invånare (genomsnitt senaste tre åren)			
3. Uppsala kommun ska bidra till att öka tillgången till kompetens på arbetsmarknaden.			
Antal sysselsatta på dagarbetsmarknaden 20-64 år			
Andel gymnasieelever med examen inom tre år			
Yrkesutbildning vuxenutbildning, andel godkända			
Andel gymnasieelever som väljer yrkesprogram*			
4. I Uppsala ska det finnas ett gott företagsklimat			
Företagarnas sammanfattade omdöme av företagsklimatet i kommunen, andel positiva svar			
Företagarnas uppfattning om attityder från skola, tjänstemän, politiker och allmänhet*			
Antal gymnasieelever som deltar i Ung företagsamhets program			
5. Uppsala ska ha ett starkt platsvarumärke och vara en attraktiv kommun att bo, besöka och verka i			
Sysselsatta på dagarbetsmarknaden 20-64 år per 1000 invånare 20-64 år			

Kommersiella gästnätter (på hotell, vandrarhem, stugby och camping) i Uppsala kommun, ökning i procent per år**	Red	Grön	Grön
Medborgarnas uppfattning om möjligheter till fritidsaktiviteter	Grön	Grön	Grön
"Här är bäst att bo" Tidningen Fokus ranking ***	Red	Grön	Grön
6. Uppsala ska ha ett väl utvecklat näringsliv inom kunskapsintensiva näringar	Grå	Grå	Grå
Antal exporterande företag i Uppsala kommun	Grön	Grön	Grön
7. Uppsala kommun ska stödja och utveckla arbetet med företagsfrämjande aktörer	Grå	Grå	Grå
Antal nyregistrerade företag	Grön	Grön	Grön
Antal nyregistrerade företag per 1000 invånare****	Red	Grön	Grön

*Svenskt näringslivs ranking ställer frågor i sin enkät till företagare. Attityder från skola (2017 betyg 3,55- 2020 2,83 (omformulerad fråga)), tjänstemän (2017 betyg 2,7- 2020 2,61) politiker (2017 betyg 2,71- 2020 2,67) och allmänhet (2017 betyg 3,71- 2020 3,72 den enda ökningen)

**Kommersiella gästnätter ökade 2017-2019 med 5,8% något över rikssnittet. Pandemin 2020 har gjort att gästnätter minskat med 40% procent. Därav både grön och röd.

*** Tidningen Fokus ranking med olika typer av statistik "Här är bäst att bo" är omgjord till "Här är bäst att leva" 2017 Uppsala plats 2. 2020 plats 57.

**** Nyföretagandet har inte följt befolkningstillväxten under perioden 2017-2019. 2017 låg Uppsala på 6,93 nystartade företag per 1000 invånare, för året 2019 är resultatet 5,38

Slutsats och arbete framåt

Under perioden från 2017 till och med 2020 har näringslivet i Uppsala haft en god utveckling. Tillväxten har varit hög, antal arbetstillfällen har ökat och många nya företag tillkommit. I Uppsala kommun finns nu i september 2020 drygt 22 000 registrerade företag, av dessa är drygt 11 000 företag aktiebolag. Företagen i Uppsala är främst små, 17 000 av företagen har 0-9 anställda och endast cirka 20 företag har fler än 200 anställda. Det är främst i de små företagen som jobbtillväxten skett den senaste tioårsperioden; 4000 jobb har tillkommit i företag med 0-9 anställda, samtidigt som antal anställda minskade i företag med över 200 anställda. Arbetet framåt måste vara än mer med utgångspunkt i de små företagens behov.

Näringslivet i Uppsala kännetecknas av en stor bredd, med företag aktiva inom samtliga branscher. Samtidigt är Uppsalas största företag exportföretag inom den kunskapsintensiva life-sciencebranschen vilket skapar en god spets. Tillsammans skapar bredden och spetsen en stabilitet och en bra grund för fortsatt tillväxt i hela näringslivet, vilket i sin tur är en förutsättning för utvecklingen av hela kommunen.

Handlingsplanen har haft 32 åtgärder som berör många olika områden från kommunikation och digitalisering till samarbeten och hållbarhetsfrågor. Många i kommunkoncernen har medverkat i utvecklingen och många åtgärder har genomförts enligt plan. I den årliga uppföljningen per augusti har konstaterats att handlingsplanens åtgärder inte fått genomslag i samtliga nämnder och styrelser vilket behöver åtgärdas för nästa period. Det är hela kommunkoncernens med alla medarbetare som har ett ansvar att verka för ett gott företagsklimat och genomföra aktiviteter i sina verksamhetsplaner och affärsplaner. En högre fokusering med färre åtgärder är också önskvärt för att tydliggöra det som är prioriterat.

För att ha en god utveckling inom de flesta områden krävs samverkan inom och utanför kommunen. Även inom detta område har ett gott arbete genomförts med stärkt samverkan inom många områden liksom helt nya samarbeten som skapats.

Sedan mars 2020 har en pandemi, utbrottet av covid-19, skapat nya förutsättningar för företagande inom de flesta branscher i hela världen. Krisen pågår och den totala omfattningen av påverkan på näringslivet lokalt, nationellt och internationellt kan ännu inte uppskattas. Kraftfulla åtgärder har beslutats men i dagsläget vet ingen hur lång tid som återhämtningen kommer ta. Det är samtidigt inte alla branscher och företag som påverkats negativt. Sammantaget räknar Uppsala i dagsläget med att klara krisen relativt väl men åtgärder kommer löpande behöva revideras och förändringar och omprioriteringar kan behövas.

Coronakrisen ger ökad efterfrågan på råd och stöd från de företagsfrämjande organisationerna och behov av ökat fokus på kompetensförsörjningsfrågan. Det är också av stor vikt att fortsätta med en god faktainhämtning och omvärldsbevakning med analys så fokus på åtgärder kan läggas där det gör mest nytta. De branscher som i princip har näringsförbud eller som har en marknad som helt upphört kan behöva starta om i nya branscher där efterfrågan har ökat till följd av pandemin. Vi kan för 2020 och även 2021 anta att jobbtillväxten blir negativ. Uppsalas höga tillväxt den senaste tioårsperioden visar på att goda förutsättningar för utveckling finns, där än mer fokus behöver läggas på att skapa företag och jobb inom kunskapsintensiva näringar och samtidigt ha utgångspunkt i småföretagens verklighet.

Aktiverande styrdokumentDatum:
2020 12 08Diarienummer:
KSN-2019-1533Beslutsfattare:
KommunstyrelsenDokumentansvarig:
Cecilia Linder, Ayse Mutlu Güler

Handlingsplan för Uppsala kommuns näringslivsprogram 2021–2023

Översiktsplan

Mål och budget

Program

Verksamhetsplaner och affärsplaner

Handlingsplaner och övriga planer

Inledning

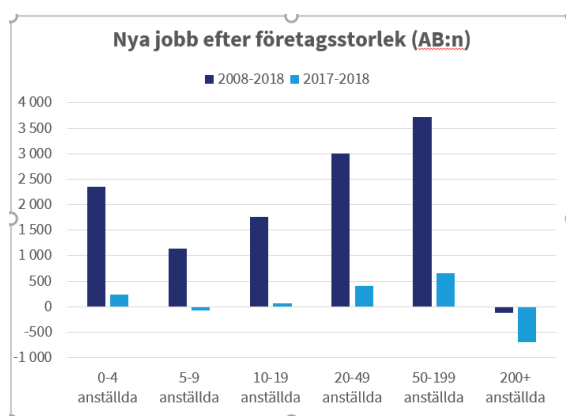
Uppsala växer och är en av Sveriges fyra stora städer – mitt i ett av Europas mest expansiva tillväxtområde. Näringslivet blomstrar med nya företag, världsledande forskning, innovationer, och en vardag full av möjligheter med många småföretagare. Människor flyttar hit, nya stadsdelar växer fram och nya företag startas.

Uppsala kommun har ett näringslivsprogram som beskriver kommunens långsiktiga näringslivsarbete. Näringslivsprogrammet är ett kommunövergripande styrdokument med det övergripande målet att bidra till att skapa nya arbetstillfällen. Näringslivet växer, och därmed antalet arbetstillfällen, genom att nya företag startas, nya företag etablerar sig i kommunen och tillväxt sker i befintliga företag där småföretag står för en stor del. Programmet omfattar företag i alla branscher och storlekar samt geografiskt i hela kommunen.

Handlingsplanen förtydligar programmets implementering, genomförande av målsättningar och åtgärder samt uppföljning av dessa. Den lägger också grunden för kommunens samverkan med externa parter för att skapa goda förutsättningar för ett hållbart och jämställt näringsliv.

Bakgrund

I Uppsala kommun finns drygt 22 000 registrerade företag, av dessa är drygt 11 000 företag aktiebolag. Företagen i Uppsala är främst små, 17 000 av företagen har 0–9 anställda och endast cirka 20 företag har fler än 200 anställda. Insikten om företagsstruktur är viktig i arbetet med samtliga åtgärder. Det är främst i de små företagen som jobbtillväxten skett den senaste tioårsperioden; 4000 jobb har tillkommit i aktiebolag med 0–9 anställda, samtidigt som antal anställda minskade i företag med över 200 anställda.

I Uppsala kommun fanns 2018 108 500 jobb, varav 61 procent i privat sektor. De senaste åren har kring 2000 jobb skapats varje år varav kring 70 procent i näringslivet.

Antal anställda år 2018 samt förändring 2008-2018 i olika delar av företagssektorn (AB:n)

Näringslivet i Uppsala kännetecknas av en stor bredd, med företag aktiva inom samtliga branscher. Samtidigt är Uppsalas största företag exportföretag inom den kunskapsintensiva life-sciencebranschen vilket skapar en god spets. Exportindustrin driver en stor del av utvecklingen inom affärstjänsterna, men inom dessa finns även exporterande verksamheter, exempelvis spelutvecklare. Spetsen kännetecknas av höga förädlingsvärden och är en förutsättning för dynamiken inom hela näringslivet, där den ena blir kund till den andra och skapar goda förutsättningar för varandras utveckling så kallad multiplikatoreffekt. De vardagliga verksamheterna utgör basen för näringslivet och är viktiga för att få vardagen att fungera för företag, boende och besökare och drivs framför allt av befolkningstillväxten. Tillsammans skapar bredden och spetsen en stabilitet och en bra grund för fortsatt tillväxt i hela näringslivet, vilket i sin tur är en förutsättning för utvecklingen av hela kommunen.

Uppsala är ett av Sveriges prioriterade områden i satsningen på nya hållbara städer och stadsdelar. Satsningen är en mångmiljardinvestering med fokus på att utveckla hållbarhet i framkant, innovation och nyskapande. För Uppsala betyder det ytterligare två tågspår mellan Uppsala och Stockholm, en ny tågstation, nya kollektivtrafikstråk, fler bostadsområden och arbetstillfällen i de södra stadsdelarna.

Utbrottet av covid-19 under våren 2020, har på mycket kort tid förändrat förutsättningarna för näringslivet i hela världen. Krisen pågår och den totala omfattningen av påverkan på näringslivet lokalt, nationellt och internationellt kan ännu inte uppskattas. I vissa branscher har efterfrågan i princip helt avstannat medan andra branscher ser en kraftig ökning och många företag jobbar med omställning på olika sätt. Staten har hittills beslutat om flera olika stödpaket för företag. Denna revidering utgår från den omvärldsbevakning som gjorts i näringslivet, organisationer och internt på Uppsala kommun till och med september 2020.

En förutsättning för god utveckling framöver är förmågan att kunna ställa om och vara flexibel, vilket betonas kring samtliga åtgärder. Under våren och även under hösten 2020 beslutade Uppsala kommun om flera olika stöd och underlättande för näringslivet. Det är ovisst hur länge vissa av dessa stöd kan komma behövas, men en flexibilitet och förmåga att fortsätta att ge en ökad företagservice och agera snabbt är nödvändigt.

Krisen ger ökad efterfrågan på råd och stöd där de företagsfrämjande organisationerna är viktiga samt visar på behov av ökat fokus på kompetensförsörjningsfrågan. Det är också av stor vikt att fortsätta med en god faktainhämtning och omvärldsbevakning med analys så rätt fokus på åtgärder och aktiviteter kan göras. De branscher och företag som har en marknad som helt upphört kan behöva starta om i nya branscher eller göra en omställning till något där efterfrågan har ökat till följd av pandemin. Vi kan för 2020 och även 2021 anta att jobbtillväxten blir negativ på helheten. Uppsalas höga tillväxt den senaste tioårsperioden visar på att goda förutsättningar för utveckling finns, där än mer fokus behöver läggas på att skapa företag och jobb inom kunskapsintensiva näringar och samtidigt ha utgångspunkt i småföretagens verklighet i vardagen.

Syfte

Handlingsplanen ger en samlad bild av vilka åtgärder som prioriteras 2021 till 2023 för att nå näringslivsprogramets mål om god tillväxt. Handlingsplanen förtydligar nämnders och bolagsstyrelserns ansvar och roller för att nå målen i näringslivsprogrammet.

Handlingsplanen har tagits fram i gemensam intern beredning samt i dialog med externa parter såsom näringslivsorganisationer och företagare samt med relevant omvärldsbevakning såsom faktainsamling genom undersökningar och statistik. Planen fokuserar på åtgärder som tydliggör ambitionsnivån och visar på nödvändiga förändringar som ska leda till konkret resultat genom aktiviteter. Åtgärderna underlättar för nämnder och bolagsstyrelser att identifiera sina delar av ett programområde för att integrera det i sin verksamhets- och affärsplan. På så sätt har handlingsplanen en tydlig styrande effekt och kan ge snabbare måluppfyllelse.

Omfattning

Handlingsplanen beskriver de åtgärder som Uppsala kommunkoncern ska prioritera inom näringslivsutveckling. Uppsala kommun är inte ensamt ansvarig för utvecklingen utan många av åtgärderna kräver god samverkan med externa parter för att kunna uppnås.

Målen i programmet ska ge goda kommunalekonomiska effekter med en fortsatt tillväxt i näringslivet både i omsättning, antal företag och antal jobb.

Ansvar, genomförande och spridning

För att nå näringslivsprogramets mål med 2000 nya jobb per år berörs kommunens samtliga nämnder och styrelser, även om det är på olika sätt och i olika omfattning. Den kommunalekonomiska effekten av att näringslivet växer påverkar samtliga nämnder och styrelser i kommunen och kräver ett målinriktat arbetssätt med god intern samverkan. Det är också samtliga nämnder och styrelserns ansvar att samverka med externa parter.

Det är hela kommunkoncernens med alla förtroendevalda och medarbetare som har ett ansvar att verka för ett gott företagsklimat och arbeta med aktiviteter som bidrar till målen i sina verksamhetsplaner och affärsplaner.

Kommunstyrelsen ansvarar för den interna samordningen och för den övergripande samordningen med externa parter.

Handlingsplanens fokus 2021–2023

De närmaste 3 åren, skapas över 6 000 nya arbetstillfällen, varav minst 70% i det privata näringslivet.

Handlingsplanens övergripande mål för perioden 2021–2023 är:

- *Uppsala kommun ska vara en förebild och bra affärspartner till näringslivet*

Under perioden 2021–2023 läggs särskilt fokus på:

- Att det ska attraktivt, tryggt och lönsamt att vara företagare på landsbygd och i staden
- Att attityd, bemötande och servicegrad hos förtroendevalda och tjänstepersoner ska uppfattas som mycket bra av näringslivet
- Att Uppsalas företag ska ha en bra utveckling med tillväxtmål för det privata näringslivet med en omsättningsökning med 5% varje år och ökat antal anställda med ett snitt på 2% per år.
- Att Uppsala kommun ska rankas på topp 50 i Svenskt näringslivs ranking, och på topp 10 med jämförbara kommuner
- Att NKI, nöjdkundindex, ska ligga över rikssnittet inom samtliga myndighetsområden
- Att 50 000 kvm planlagd verksamhetsmark ska tillgängliggöras varje år
- Att 500 tjänstepersoner och 100 förtroendevalda inom Uppsala kommun ska utbildas i företagandets villkor
- Att genomföra 100 organiserade företagsbesök per år hos lokala företag.
- Att inrätta ett företagarforum där företagsorganisationer, politiker och tjänstepersoner på kommunledningsnivå möts, 4 gånger per år.

Handlingsplanens åtgärder, indikatorer samt ansvariga

Mål/utvecklingsområde 1

Uppsala kommun ska vara en part som bidrar till företagens utveckling och tillväxt.

Kommunens medarbetare har genom sitt bemötande och arbetssätt en viktig roll i hur Uppsala kommun uppfattas av näringslivet. Myndighetsutövning, tillhandahållande av service, infrastruktur och tjänster ska kännetecknas av hög kvalitet och effektivitet. En god dialog och tydlig information ska finnas om enskilda ärenden och kring regelverket

i stort. Satsning på digitalisering och ny teknik ger nya möjligheter till utveckling. God samverkan med andra aktörer som är viktiga för att näringslivet ska fortsätta att utvecklas.

Åtgärd	Samordnings ansvarig	Delansvarig	År för genomförande
1.1 Uppsala kommun ska ge en samordnad, rådgivande, rättssäker och effektiv företagservice och ett gott bemötande i sina kontakter med näringslivet.	KS	KS, PBN, GSN, MHN, RÄN, ÄLN, AMN, IFN, KTN, OSN, UBN, SCN IHus, UBAB, DUAB, Fyrishov, UKFAB, Skolfastigheter, Sport- och rekreationsfastigheter UKK, UPAB, Stadsteatern, Uppsalahem, Uppsala vatten	2021–2023
1.2 Bidra till utvecklingen av innovationer och digitala tjänster som förenklar för näringslivet utifrån företagets behov	KS	KS, PBN, GSN, MHN, RÄN, ÄLN, AMN, IFN, KTN, OSN, UBN, SCN IHus, UBAB, DUAB, Fyrishov, UKFAB, Skolfastigheter, Sport och rekreationsfastigheter UKK, UPAB, Stadsteatern, Uppsalahem, Uppsala vatten	2021–2023
1.3 Information och kommunikation med näringslivet ska ske utifrån företagarnas behov och med en helhetssyn.	KS	KS, PBN, GSN, MHN, RÄN, ALN, AMN, IFN, KTN, OSN, UBN, SCN IHus, UBAB, DUAB, Fyrishov, UKFAB, Skolfastigheter, Sport och rekreationsfastigheter UKK, UPAB, Stadsteatern, Uppsalahem, Uppsala vatten	2021–2023
Indikatorer			
Företagarnas uppfattning av kommunens service (NKI) Totalresultat samt resultat för företag med 0–10 anställda.			
Antal följare på sociala medier samt läsare av nyhetsbrev			
Svenskt näringslivs enkätfråga om tjänstemäns attityder till företagande samt om kommunens service och bemötande vid handläggning av företagsärenden.			

Mål/utvecklingsområde 2

Uppsala kommun ska verka för att öka utbudet av mark och lokaler i kommunen.

Efterfrågan på mark och lokaler överstiger utbudet i Uppsala kommun och är ett av de största tillväxthindren för företagen. För att åstadkomma en balans mellan utbud och efterfrågan krävs ett långsiktigt arbete som ger förutsägbarhet för så väl växande företag som investerare på den kommersiella fastighetsmarknaden. På kort sikt måste mer byggbar mark tillgängliggöras för olika verksamhetsändamål och i hela kommunen. På lång sikt måste kommunens planer vara tydliga gällande var verksamheter, service och bostäder ska lokaliseras så näringslivet kan planera för framtiden. En god dialog måste finnas med befintliga fastighetsägare samtidigt som nya investerare attraheras.

Åtgärd	Samordningsansvarig	Delansvarig	År för genomförande
2.1 Skapa mer byggbar mark för olika typer av verksamheter i olika lägen i kommunen med tidig dialog internt och med näringslivet	KS	KS, PBN, Uppsala vatten, lhus	2021–2023
2.2 Arbeta med att öka tillgången till nödvändig teknisk infrastruktur för exempelvis energi, vatten och bredband	KS	KS, PBN, GSN, Uppsala vatten, UPAB	2021–2023
Indikatorer			
Antal kvm planlagd verksamhetsyta i detaljplaner			
Antal etableringsförfrågningar om mark			
Maximalt eleffektuttag, Elproduktionskapacitet vid maximalt eleffektbehov, Täckningsgrad bredband.			

Mål/utvecklingsområde 3

Uppsala kommun ska bidra till att öka tillgången till kompetens på arbetsmarknaden

En viktig förutsättning för företagens tillväxt är möjligheten att rekrytera rätt kompetenser och få personalen att stanna och utvecklas. Brist på arbetskraft finns både inom kunskapsintensiva yrken och inom jobb som kräver yrkesutbildning, vilket visar på att insatser behövs på alla utbildningsnivåer. Samverkan mellan näringslivet, universiteten, skolan, vuxen- och arbetsmarknadsutbildningar är avgörande för att säkerställa en väl fungerande och långsiktig kompetensförsörjning. Särskilt fokus ska vara på en jämställd arbetsmarknad. Potentialen med en ökad invandring och en väl

fungerande integration ska tillvaratas för att öka tillgången till kompetens. Fortsatt högt byggande med 3000 bostäder om året samt satsningar för ökad arbetspendling och underlättande av etablering av internationell arbetskraft bör prioriteras.

Åtgärd	Samordnings-ansvarig	Delansvarig	År för genomförande
3.1 Öka kunskapen om kompetensbristen för att göra projekt och aktiviteter för bättre utbildningar och matchning.	KS	KS, UBN, AMN	2021–2023
3.2 Stärka samverkan och öka dialogen mellan kommunen, näringslivet och utbildningsanordnare (grundskola, gymnasium, vuxenutbildning och universitet) för att möta kompetensbehoven.	KS	KS, UBN, AMN	2021–2023
Indikatorer			
Svenskt näringslivs enkätfråga om tillgång till medarbetare med relevant kompetens			
Antal sysselsatta på dagarbetsmarknaden 20–64 år			
Branscher och yrken med kompetensbrist (mäts på länsnivå)			

Mål/utvecklingsområde 4

I Uppsala ska det finnas ett gott företagsklimat

Företagsklimatet i kommunen är hela den omgivning som på olika sätt påverkar företagets utveckling och påverkas av en mängd aktörer på lokal, nationell och internationell nivå liksom företagets egen påverkan på sin omgivning. Uppsala kommun har en viktig roll som motor i arbetet med att skapa förutsättningar för ett bättre företagsklimat i samverkan med näringslivet, organisationer och offentliga aktörer. Det är viktigt att arbeta med att öka kunskap och insikt i entreprenörskap för att främja en god attityd till företagande. I alla utbildningsmiljöer är det viktigt att synliggöra möjligheten att starta företag och även öka kontaktytorna med det lokala näringslivet. Att lyfta fram företagare, både kvinnor, män och unga, som förebilder och bidra till aktiviteter och mötesplatser där företagare får synas och nätverka med varandra och med människor från universiteten, offentliga aktörer och andra organisationer bidrar till en ökad förståelse och skapar en kreativ miljö.

Åtgärd	Samordnings-ansvarig	Delansvarig	År för genomförande
4.1 Skapa och bidra till samarbetsforum, mötesplatser, nätverk och annat som ökar dialogen och lyfter fram	KS	KS, PBN, GSN, MHN, RÄN, AMN, IFN, KTN, OSN, UBN, ÄLN, IHus, DUAB, UKFAB, Skolfastigheter, Sport och rekreativfastigheter	2021–2023

företagare och företagande i Uppsala.		UKK, Uppsalahem, Uppsala vatten	
4.2 Utveckla kunskapen och insikten i småföretagens villkor och förutsättningar för att främja utveckling och företagsklimatet.	KS	KS, PBN, GSN, MHN, RÄN, ÄLN, AMN, IFN, KTN, OSN, UBN, SCN IHus, UBAB, DUAB, Fyrishov, UKFAB, Skolfastigheter, Sport- och rekreationsfastigheter, UKK, UPAB, Stadsteatern, Uppsalahem, Uppsala vatten	
4.3 Myndighetsutövning som resulterar i negativt beslut för näringsidkare ska alltid kommuniceras muntligen till den berörda näringsidkaren innan skriftligt beslut meddelas.	KS	PBN, GSN, MHN och RÄN	
Indikatorer			
Företagarnas sammanfattade omdöme av företagsklimatet i kommunen samt fråga om dialog mellan företag och kommunens beslutsfattare i Svenskt näringslivs enkät.			
Fråga om du någonsin tänkt flytta företaget från kommunen i Svenskt näringslivs enkät.			
Företagens uppfattning om kommunens service vid negativt besked enligt NKI mätningen.			

Mål/utvecklingsområde 5

Uppsala ska ha ett starkt platsvarumärke och vara en attraktiv kommun att bo, besöka och verka i

Flera branscher i Uppsala befinner sig i en kontext av global konkurrens om kompetens, kapital och företag. Genom att paketera Uppsalas erbjudande för olika målgrupper skapas en tydlighet av Uppsala som plats. Kommunen har tillsammans med ett flertal aktörer utvecklat ett platsvarumärke som ska implementeras så att alla kan dra nytta av det, oavsett bransch eller verksamhetsområde. Näringslivet bidrar på flera olika sätt till att kommunen är attraktiv genom både verksamheter och av att vara ambassadörer.

Åtgärd	Samordnings-ansvarig	Delansvarig	År för genomförande
--------	----------------------	-------------	---------------------

5.1 Arbeta för trygghet och attraktivitet för näringslivet i city, stadsdelar, kransorter, på landsbygden och i verksamhetsområden.	KS	KS, GSN, PBN, IFN, KTN, IHus, DUAB, UKFAB, Sport och rekreationsfastigheter, UPAB, Uppsalahem.	2021–2023
5.2 Tillsammans med näringsliv och offentliga organisationer utveckla Uppsala som hållbar och internationellt konkurrenskraftig destination.	KS	KS, GSN, PBN, IFN, KTN, DUAB, Sport- och rekreationsfastigheter	2021–2023
Indikatorer			
Sysselessatta på dagarbetsmarknaden 20–64 år per 1000 invånare 20-64 år			
NPS (net promotor score) mätning fråga om nöjdhetsgrad hos Uppsalabesökare			
Svenskt näringslivs enkätfråga om i vilken utsträckning företaget drabbas av brottslighet/otrygghet.			
Antal företag och antal anställda inom turism/besöksnäring			
Antal gästnätter samt andel utländska gästnätter			

Mål/utvecklingsområde 6

Uppsala ska ha ett väl utvecklat näringsliv inom kunskapsintensiva näringar

Uppsala har en lång tradition av att vara både en plats för affärer och en kunskapsstad. Uppsalas tillväxt är god i de befolkningsdrivna branscherna bygg, handel och service. Ökade insatser krävs för att skapa förutsättningar för liknande tillväxt i de kunskapsintensiva branscherna. Det finns förutsättningar att hitta kopplingar mellan kommunens starka forsknings- och kunskapsområden: life science, tech/ICT, cleantech och avancerade material. Det starka innovationsstödsystemet ska stödja entreprenörer att lyckas med sina idéer och bidra till tillväxten. En vidareutveckling av arbetet med innovationer i offentlig verksamhet bidrar till utvecklingen av näringslivet och av kommunens verksamhet vilket kommer invånarna till nytta på olika sätt. Digitaliseringen ger möjligheter och utmanar befintliga strukturer, där Uppsalas näringsliv har möjligheter att bidra till, och dra nytta av, en positiv utveckling. Inom de kunskapsintensiva branscherna är internationaliseringen stor och exportfrämjande åtgärder bör vidareutvecklas. Inom klimatdriven affärsutveckling har Uppsala goda förutsättningar att öka företagande och export i samverkan med universiteten. Här kan även Klimatprotokollet, ett samverkansprojekt för företag och organisationer i Uppsala, bidra på ett positivt sätt.

Åtgärd	Samordnings-ansvarig	Delansvarig	År för genomförande
6.1 Främja arbetet med internationalisering inom frågor viktiga för näringslivet	KS	KS	2021–2023
6.2 Arbeta med klimatdriven hållbar och innovativ affärsutveckling i näringslivet och i kommunen med exempelvis testbäddar, i nära samverkan med akademi och organisationer, särskilt inom det innovationsfrämjande systemet	KS	KS, IHus, DUAB, Fyrishov, UKFAB, Sport och rekreativ fastigheter UKK, UPAB, Uppsalahem	2021–2023
Indikatorer			
Antal exporterande företag i Uppsala kommun			
Antal innovationsprojekt i kommunkoncernen i samverkan med näringslivet			
Antal företag, antal anställda samt förädlingsvärdet inom valda fokusbranscher			

Mål/utvecklingsområde 7

Uppsala kommun ska stödja och utveckla arbetet med företagsfrämjande aktörer

De företagsfrämjande organisationerna spelar en viktig roll för människor som ska starta nya företag genom att de ger råd och stöd i företagets uppstartsfas och under den första tiden. I Uppsala finns en bredd av aktörer som samverkar och kompletterar varandra. Kommunen ska främja utveckling, paketering och samordning av de erbjudande som finns samt uppmuntra nya initiativ med företagarnas behov i centrum. Särskilt fokus ska läggas på att främja kvinnors företagande.

Åtgärd	Samordnings-ansvarig	Delansvarig	År för genomförande
7.1 Öka samverkan och kopplingen mellan de lokala företags- och innovationsfrämjande aktörerna tillsammans med nationella erbjudanden som finns för stöd, råd och finansiering och utgå från företagarnas behov, för fler	KS	KS, AMN, UBN	2021–2023

etableringar, innovationer, tillväxt och nyföretagande			
7.2 Främja projekt och aktiviteter som syftar till ökat nyföretagande och omställning av affärsidéer, med särskilt fokus på kvinnor, unga och utrikesfödda.	KS	KS, AMN	2021–2023
Indikatorer			
Antal inflyttade företag			
Antal nyregistrerade företag per 1000 invånare			
Antal rådgivningar och kontakter inom de näringslivsorganisationer som får stöd från Uppsala kommun.			

Uppföljning

Kommunstyrelsen är ansvarig för handlingsplanen och har därmed det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering av åtgärder. Alla nämnder och bolagsstyrelser ska årligen redovisa resultatet av sitt arbete med att uppfylla de uppställda målen till kommunstyrelsen som årligen per augusti följer upp program och handlingsplan i och kan sedan revidera handlingsplanen vid behov. Revidering ska ske genom gemensam beredning. Uppföljning ska dessutom göras av handlingsplanen årligen per oktober avseende åtgärder, indikatorer och mål där en näringslivsanalys tas fram årligen. I analysen ska även jämförelse göras med relevanta kommuner där så är möjligt.

Relaterade dokument

- Översiktsplan
- Bredbandsprogram 2018–2025
- Miljö och klimatprogram 2014–2023
- Upphandlingspolicy
- Energiprogram 2050
- Landsbygdsprogram
- Handlingsplan för trygghet och säkerhet
- Program för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik
- Regional utvecklingsstrategi i Region Uppsala (RUS)